

Bruxelles, 1. lipnja 2017.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2015/0287 (COD)

9901/17
ADD 1

JUSTCIV 137
CONSOM 246
DIGIT 157
AUDIO 84
DAPIX 224
DATAPROTECT 111
CULT 83
CODEC 968

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	9641/17 + ADD 1
Br. dok. Kom.:	15251/15
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja (prvo čitanje) – opći pristup

Za delegacije se u prilogu nalazi tekst članka i niza uvodnih izjava navedenog prijedloga koje je predsjedništva predložilo kao kompromisni tekst kako bi Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) na sastanku 8. i 9. lipnja 2017. donijelo opći pristup.

Izmjene u odnosu na tekst prijedloga Komisije istaknute su **podebljanim slovima** ili oznakom (...) za izbrisani tekst. **Podebljana slova** također se rabe u bilješkama za naglašavanje ključnih riječi.

U bilješkama uz tekst upotrebljavaju se sljedeće kratice:

- „**CRD**”: Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
- „**GDPR**”: Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)

Članak 1.

Predmet

Svrha je ove Direktive **doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uz određivanje visoke razine zaštite potrošača¹ uspostavom zajedničkih pravila o određenim zahtjevima u pogledu ugovorâ između dobavljača i potrošača:**

- za isporuku digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge (...)**, pogotovo pravila o
- usklađenosti digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge** s ugovorom,
- pravnim lijekovima u slučaju neusklađenosti **ili neisporuke** te načinima izvršavanja tih pravnih lijekova kao i o
- izmjeni **digitalnog sadržaja ili digitalne usluge** te raskidu **dugoročnih** ugovora.

¹ U uvodne izjave [uvodne izjave od 3. do 7.] trebalo bi uključiti dodatne elemente ciljeva Direktive kako su navedeni u točki 1. „Političkih smjernica” iz lipnja 2016. (dok. 9768/16) kao što su veća pravna sigurnost, smanjenje troškova transakcija, olakšavanje prodaje diljem EU-a poslovnim subjektima, posebice malim i srednjim poduzećima, izgradnja većeg povjerenja europskih potrošača kod prekogranične kupnje.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „digitalni sadržaj” znači podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku, na primjer videodatoteke, audiodatoteke, aplikacije, digitalne igre i sve ostale vrste softvera,²

1.a „digitalna usluga” znači

- (a) usluga kojom se **potrošaču** omogućuje stvaranje, obrada ili pohranjivanje podataka u digitalnom obliku ili **pristup njima (...); ili**
- (b) usluga kojom se omogućuje dijeljenje **ili** bilo koja druga interakcija s podacima u digitalnom obliku koje **učitava ili stvara potrošač i drugi korisnici te usluge**,³

² U uvodnim izjavama trebalo bi navesti primjere digitalnog sadržaja (filmovi, glazbene datoteke, igre, e-knjige i druge e-publikacije koje se mogu preuzeti ili strujati (*streaming*) putem interneta) što bi se moglo formulirati na sljedeći način:

„Ovom bi Direktivom trebalo riješiti probleme vezane uz različite kategorije digitalnih sadržaja, digitalnih usluga i njihovu isporuku. Kako bi se vodilo računa o brzom tehnološkom razvoju i postavila definicija digitalnog sadržaja koja će vrijediti i u budućnosti, ovom Direktivom trebalo bi obuhvatiti, među ostalim, filmove, glazbene datoteke, igre, e-knjige ili druge e-publikacije te također digitalne usluge koje omogućuju stvaranje, obradu i pohranu podataka, uključujući poslovni model „software-as-a-service” kao što je dijeljenje videozapisa i audiozapisa te druge usluge pohranjivanja datoteka na poslužitelje („file hosting”), obradu teksta ili igre koje se nude u okruženju računalstva u oblaku te društvene medije. Iako postoje brojni načini isporučivanja digitalnog sadržaja, poput prijenosa na materijalnom nosaču podataka, preuzimanja na uređaje potrošača, prenošenja streamingom na internetu, omogućivanja pristupa kapacitetima za pohranjivanje digitalnog sadržaja ili pristupa korištenju društvenim mrežama, ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na sve digitalne sadržaje i digitalne usluge, neovisno o nosaču podataka upotrijebljenom za njihov prijenos i pružanje pristupa njima. Međutim, ova se Direktiva ne bi trebala primjenjivati na pružanje pristupa internetu.”

³ U uvodnim izjavama također bi trebalo navesti **primjere „digitalnih usluga”**: poslovni model *software-as-a-service* kao što je obrada teksta, uređivanje video i audiodatoteke, igre i drugi softver koji se nudi u okruženju računalstva u oblaku, dijeljenje i pohranjivanje drugih datoteka na poslužitelje (*vidjeti predloženi tekst uvodne izjave u prethodnoj bilješci*).

2. „integracija” znači povezivanje i ugradnja digitalnog sadržaja ili digitalne usluge s komponentama digitalnog okruženja **potrošača kako bi se digitalni sadržaj ili digitalna usluga mogli upotrebljavati u skladu s kriterijima usklađenosti, kako je predviđeno ovom Direktivom(...)**;
3. „dobavljač”⁴ znači svaka fizička ili pravna osoba, bez obzira na to je li u privatnom ili javnom vlasništvu⁵, koja **u odnosu na ugovore obuhvaćene ovom Direktivom** djeluje (...) u svrhe trgovine, poduzeća, obrta ili struke te osobe;
4. „potrošač”⁶ znači svaka fizička osoba koja u **vezi s ugovorima obuhvaćenima ovom Direktivom** djeluje u svrhe koje su izvan trgovine, posla, obrta ili struke te osobe;⁷
5. (...) ⁸

⁴ Predlaže se pojasniti u uvodnim izjavama da

- u sklopu ove Direktive dobavljači mogu biti **platforme** ako djeluju u svrhe koje se odnose na njihovo vlastito poslovanje kao izravan ugovorni partner potrošača za isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge;
- države članice i dalje imaju slobodu proširiti primjenu pravila ove Direktive na platforme koje ne ispunjavaju zahtjeve za status „dobavljača” kako je definiran u ovoj Direktivi;
- države članice i dalje imaju slobodu urediti odštetne zahtjeve potrošača protiv trećih strana koje nisu dobavljači digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u smislu ove Direktive, poput **programera** koji nisu istodobno i dobavljač.

⁵ Što se tiče javnih subjekata koji pružaju pristup javnim podacima, molimo pogledajte predloženo izuzeće od područja primjene u članku 3. stavku 5. točki (g).

⁶ U uvodnim izjavama trebalo bi pojasniti da države članice i dalje imaju slobodu proširiti primjenu pravila ove Direktive na „**ugovore s dvojnog svrhom**” kad je ugovor sklopljen djelomično u svrhu koja je i u okviru i djelomično izvan okvira trgovačke djelatnosti koju osoba obavlja, pa je svrha trgovačke djelatnosti time ograničena te u cjelokupnom kontekstu ugovora nije prevladavajuća (tekst je inspiriran uvodnom izjavom 17. CRD-a).

⁷ Predlaže se dodati pojašnjenje (poput onog iz treće rečenice uvodne izjave 13. CRD-a) u uvodnim izjavama ove Direktive kako bi se pojasnilo da su države i dalje nadležne proširiti primjenu pravila ove Direktive na pravne ili fizičke osobe koje nisu potrošači u smislu ove Direktive, poput **nevladinih organizacija te novoosnovanih ili malih i srednjih poduzeća**.

⁸ Vidjeti bilješku uz članak 14.

6. „cijena” znači novčani iznos **ili digitalno iskazana vrijednost, uključujući virtualnu valutu**⁹, koje je potrebno platiti u zamjenu za **isporuku** digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge**;
- 6.a „osobni podaci” znači **osobni podaci kako su definirani u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679**¹⁰;
7. (...) (*brisanje definicije „ugovora”*)
8. „digitalno okruženje” znači hardver, **softver** i svaki mrežni priključak (...) kojima se **potrošač koristi kako bi pristupio digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi ili se njima služio**;
9. „kompatibilnost” znači mogućnost digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge da uspješno djeluju u standardnom hardverskom ili softverskom okruženju**;
- 9.a „funkcionalnost” znači **spособnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da izvršavaju funkcije s obzirom na svoju svrhu**;
- 9.b „interoperabilnost” znači **spособnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da uspješno djeluju u digitalnom okruženju različitom od onoga za kojeg ih je isporučio dobavljač**;
10. (...) ¹¹

⁹ U uvodnim izjavama moglo bi se objasniti da je sredstvo plaćanja jedina svrha **virtualnih valuta, do mjere u kojoj su priznate nacionalnim pravom država članica**. Stoga se ne bi trebale smatrati digitalnim sadržajem ili digitalnom uslugom u smislu ove Direktive, već „cijenom”. U uvodnim izjavama također bi se moglo pojasniti da „digitalno iskazana vrijednost” uključuje i **elektronske vaučere ili e-kupone**.

¹⁰ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

¹¹ S obzirom na revidirani tekst članka 5. definicija „isporuke” smatrala se suvišnom te je stoga izbrisana.

11. „trajni nosač podataka”¹² znači svako sredstvo koje potrošaču ili dobavljaču omogućuje pohranu informacija koje su toj osobi osobno upućene i kojima može naknadno pristupiti tijekom odgovarajućeg vremena u svrhe za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija¹³.
12. „ugrađeni digitalni sadržaj” znači digitalni sadržaj prisutan u robi, čiji bi izostanak doveo do neupotrebljivosti robe ili bi bilo onemogućeno izvršenje njezinih glavnih funkcija, neovisno o tome je li digitalni sadržaj bio prethodno instaliran u trenutku sklapanja ugovora u vezi s robom ili je prema tom ugovoru instaliran naknadno.¹⁴

¹² Uvodne izjave trebale bi sadržavati objašnjenje sastavljeno prema uvodnoj izjavi 23. CRD-a:

„Trajni nosač podataka trebao bi omogućiti potrošaču pohranu informacija sve dok mu je to potrebno radi zaštite vlastitih interesa koji proizlaze iz odnosa s dobavljačem. Ti bi nosači podataka trebali uključivati posebno papir, USB memorije, čitače CD-a, DVD-e, memorijske kartice ili tvrde diskove računala kao i e-poštu.”

¹³ Napomena prevoditeljima: definicija „trajnog nosača podataka” odgovara definiciji iz članka 2. stavka 10. CRD-a.

¹⁴ Definicija članka 2 stavka 12. mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:

„Potrebno je pojasniti pravila koja se primjenjuju na slučajeve u kojima je digitalni sadržaj ugrađen u robu. U tu bi svrhu razlikovni kriterij trebao biti taj funkcionira li digitalni sadržaj kao sastavni dio robe. Digitalni sadržaj trebalo bi smatrati sastavnim dijelom robe ako bi izostanak takvog digitalnog sadržaja doveo do neupotrebljivosti robe ili bi bilo onemogućeno izvršenje glavnih funkcija te robe.

Stoga bi se pravilima primjenjivima na robu trebali utvrditi pravni lijekovi potrošača u slučaju neusklađenosti robe s ugrađenim digitalnim sadržajem, uključujući ugrađeni softver.

Međutim, ako se izostankom digitalnog sadržaja ne dovodi do neupotrebljivosti robe ili se ne utječe na izvršavanje glavnih funkcija te robe, digitalni sadržaj ne bi trebalo smatrati ugrađenim u robu u smislu definicije ove Direktive. Stoga bi se ova Direktiva trebala primjenjivati na takav digitalni sadržaj. Ako se digitalni sadržaj prisutan u robi ne smatra ugrađenim u robu u smislu ove Direktive, već se isporučuje potrošaču prema istom ugovoru kao i roba, trebalo bi primjenjivati pravila ove Direktive o paketu ugovora.”

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na svaki ugovor na temelju kojeg dobavljač isporučuje **ili se obvezuje da će isporučivati** digitalni sadržaj **ili digitalnu uslugu** potrošaču (...).

Ne primjenjuje se (...) na isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge za koju potrošač ne plaća niti se obvezuje platiti cijenu te ne dostavlja niti se obvezuje dostaviti osobne podatke dobavljaču.¹⁵

Ne primjenjuje se ni ako dobavljač obrađuje osobne podatke isključivo radi isporuke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ili kako bi ispunio pravne zahtjeve kojima podliježe, dok u protivnom te podatke ne obrađuje.

¹⁵ U uvodnim izjavama dodat će se otprilike sljedeće objašnjenje:

„U digitalnom gospodarstvu digitalni sadržaj često se isporučuje bez plaćanja cijene, a dobavljači se koriste osobnim podacima potrošača kojima imaju pristup u kontekstu isporuke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge. Ti se specifični poslovni modeli u različitim oblicima primjenjuju na znatnom dijelu tržišta. Trebalo bi osigurati tržišnu ravnopravnost.

Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati na ugovore na temelju kojih dobavljač isporučuje ili se obvezuje da će isporučivati digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu potrošaču. Države članice i dalje bi trebale imati slobodu odrediti jesu li ispunjeni zahtjevi za postojanje ugovora na temelju nacionalnog prava. Direktiva se ne bi trebala primjenjivati ako potrošač ne plati ili se ne obveže platiti cijenu te ako ne dostavi osobne podatke dobavljaču. Ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na situacije kada dobavljač prikuplja samo metapodatke, IP adresu ili druge automatski generirane informacije kao što su informacije prikupljene i poslone putem kolačića, osim ako se to prema nacionalnom pravu smatra ugovorom. Isto tako, ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati ni u situacijama kad je potrošač, bez sklapanja ugovora s dobavljačem, izložen oglasima isključivo radi dobivanja pristupa digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi.

Međutim, države članice i dalje bi trebale imati slobodu proširiti primjenu pravila ove Direktive na takve situacije ili na drugi način urediti situacije koje su isključene iz područja primjene ove Direktive.”

2. Ova se Direktiva primjenjuje **i ako su (...) digitalni sadržaj ili digitalna usluga** razvijeni u skladu sa specifikacijama potrošača.

3. Uz iznimku članka 5. i 11., ova Direktiva primjenjuje se **i¹⁶** na svaki **materijalni** nosač podataka u koji je digitalni sadržaj **ugrađen na takav način da materijalni nosač podataka služi** isključivo kao nosač digitalnog sadržaja.¹⁷

3.a Ova Direktiva ne primjenjuje se na ugrađeni digitalni sadržaj.

4. (...)

5. Ova Direktiva ne primjenjuje se na¹⁸ ugovore o:

(a) **pružanju usluga ako dobavljač** upotrebljava digitalni **oblik samo za prijenos proizvoda takvih usluga potrošaču;**¹⁹

¹⁶ Cilj dodavanja riječi „i” jest pojasniti da se Direktiva primjenjuje i na nosač i na digitalni sadržaj.

¹⁷ U uvodnoj izjavi pojasnit će se da se ovom Direktivom ne bi trebala ometati primjena drugih zakona Unije o zaštiti potrošača, posebice primjena prava na povlačenje utvrđenoga CRD-om u slučaju CD-a, DVD-a, USB memorija i sličnih materijalnih nosača podataka.

¹⁸ U uvodnim izjavama moglo bi se izričito pojasniti da države članice zadržavaju mogućnost uređivanja područja koja su izuzeta na temelju članka 3. stavka 5., što bi se moglo formulirati na sljedeći način:

„Države članice i dalje bi trebale imati slobodu proširiti primjenu pravila ove Direktive na ugovore koji su isključeni iz područja primjene ove Direktive ili na drugi način urediti takve ugovore.”

¹⁹ Iznimka od stavka (a) mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:

„Budući da se ova Direktiva primjenjuje na ugovore čiji je cilj isporuka digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga potrošaču, ona se ne bi trebala primjenjivati na ugovore čiji je glavni predmet pružanje stručnih usluga kao što su usluge prevođenja, arhitektonske usluge ili druge usluge stručnog savjeta koje dobavljač često obavlja osobno, bez obzira na to je li dobavljač upotrijebio digitalna sredstva kako bi proizveo krajnji proizvod usluge ili ga isporučio potrošaču. Na sličan način, ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na javne usluge poput usluga socijalne sigurnosti ili javnih registara u kojima se digitalnim sredstvima služi samo za prijenos usluge potrošaču ili za njegovo obavješćivanje o usluzi. Ova se Direktiva ne bi se trebala primjenjivati ni na javne isprave ni druge javnobilježničke isprave, neovisno o tome izvršavaju li se, bilježe, reproduciraju ili prenose digitalnim sredstvima.”

- (b) elektroničkim komunikacijskim uslugama kako su definirane u Direktivi 2002/21/EZ;^{20,21}
- (c) zdravstvenoj zaštiti kako je definirana člankom 3. točkom (a) Direktive 2011/24/EU;²²
- (d) uslugama kockanja, odnosno uslugama koje uključuju klađenje na uloge s **novčanom** vrijednošću u igrama na sreću, uključujući one s elementom vještine, poput lutrijskih igara, igara u kasinima, pokera i oklada, elektroničkim putem **ili putem bilo koje druge tehnologije za olakšavanje komunikacije** te na pojedinačan zahtjev primatelja usluge;

²⁰ Iznimkom od stavka (b) odražava se odabir u okviru politike da se iz područja primjene ove Direktive isključe tradicionalne telekomunikacijske usluge (interpersonalne komunikacijske usluge utemeljene na broju), no da se potrošačima dopusti da iskoriste pravne lijekove iz ove Direktive u slučajevima neisporuke ili neusklađenosti za takozvane „over the top”(OTT) komunikacijske usluge. To se odražava upućivanjem na Direktivu 2002/21/EZ kojom se obuhvaćaju samo tradicionalni telekomunikacijski operateri, ali ne i brojevno neovisne interpersonalne komunikacije, poput OTT usluga.

²¹ Iznimka od stavka (b) mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:
„Ubrzano se razvija tržište internetskih usluga koje se pružaju putem „over the top”(OTT) komunikacijskih usluga i usluga razmjene poruka, odnosno interpersonalnih komunikacijskih usluga (ICS) koje su brojevno neovisne i ne koriste se tradicionalnim komunikacijskim mrežama, već omogućuju komunikaciju između IP adresa putem interneta. Posljednjih je godina pojava novih aplikacija i digitalnih usluga (OTT) kojima se pružaju interpersonalne komunikacijske usluge putem interneta dovela do toga da se više potrošača služi takvim uslugama kao sredstvom komunikacije. Zbog toga je potrebno osigurati učinkovitu zaštitu potrošača u pogledu tih novih usluga. Pravni lijekovi iz ove Direktive za slučajeve neisporuke i neusklađenosti trebale bi se stoga primjenjivati na OTT usluge.”

²² Iznimka od stavka (c) mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:
„Odredbe ove Direktive ne bi se trebale primjenjivati na zdravstvenu zaštitu koju bi stoga trebalo isključiti iz područja primjene Direktive. Direktivom 2011/24/EU zdravstvena zaštita definirana je kao „zdravstvene usluge koje pružaju zdravstveni stručnjaci pacijentima radi procjene, održavanja ili liječenja njihova zdravstvenog stanja, uključujući propisivanje, izdavanje na recept i davanje lijekova i medicinskih proizvoda”. Isključivanje „zdravstvene zaštite” iz područja primjene ove Direktive trebalo bi se stoga također primjenjivati na sve digitalne sadržaje koji predstavljaju medicinski proizvod kako je definirano u direktivama 93/42/EEZ, 90/385/EEZ ili 98/79/EZ ako je takav medicinski proizvod propisao ili izdao zdravstveni djelatnik kako je definirano u Direktivi 2011/24/EU. Međutim, pravni lijekovi ove Direktive trebali bi se primjenjivati na sve medicinske proizvode kao što su zdravstvene aplikacije koje potrošač nabavi na slobodnom tržištu, a da ih nije propisao ili izdao zdravstveni djelatnik.”

- (e) financijskim uslugama **kako su definirane člankom 2. točkom (b) Direktive 2002/65/EZ;**²³
- (f) **isporuci digitalnog sadržaja koji je stavljen na raspolaganje javnosti tehnologijom različitom od prijenosa signala kao dio nastupa ili događanja poput digitalnih kinematografskih projekcija;**²⁴
- (g) **digitalnom sadržaju koji tijela javnog sektora država članica pružaju u skladu s Direktivom 2003/98/EZ**²⁵.

6. **Ne dovodeći u pitanje stavak 3.a, ako jedan ugovor između istog dobavljača i istog potrošača uključi u paket elemente isporuke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge i elemente pružanja drugih usluga ili robe, ova Direktiva primjenjuje se samo na elemente ugovora koji se tiču digitalnog sadržaja ili digitalne usluge. Članak 16. ne primjenjuje se ako paket sadržava elemente usluga elektroničkih komunikacija koje su uređene Direktivom 2002/21/EZ.**

²³ Iznimka od stavka (e) mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:

„Postojeće zakonodavstvo Unije koje se odnosi na financijske usluge sadrži brojna pravila o zaštiti potrošača. Financijske usluge kako su definirane zakonodavstvom u tom sektoru, pogotovo Direktivom 2002/65/EZ, obuhvaćaju i digitalni sadržaj ili digitalne usluge koje se odnose na financijske usluge ili pružaju pristup financijskim uslugama te su stoga obuhvaćene zaštitom Unijina zakonodavstva u području financijskih usluga. Stoga bi iz područja primjene ove Direktive trebalo isključiti ugovore koji se odnose na digitalni sadržaj ili usluge koji predstavljaju financijsku uslugu.”

²⁴ Iznimka od stavka (f) mogla bi se dodatno objasniti u uvodnim izjavama na sljedeći način:

„Ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na digitalni sadržaj koji široj javnosti ne pruža putem prijenosa signala, kao što su usluge digitalne televizije, već kao dio umjetničkog ili drugog događanja poput kinematografskih projekcija ili audiovizualnih kazališnih izvedaba.”

²⁵ Direktiva 2003/98/EZ EP-a i Vijeća od 17. studenoga 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (kako je izmijenjena Direktivom 2013/37/EU).

Učinak koji prekid elementa digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u paketu ugovora u skladu s ovom Direktivom može proizvesti na druge elemente paketa ugovora uređen je nacionalnim pravom.²⁶

7. Ako je bilo koja od odredaba ove Direktive proturječna odredbi nekog drugog akta Unije kojim se uređuju određeni sektor ili predmet, odredba tog drugog akta Unije ima prvenstvo nad ovom Direktivom.

²⁶ U uvodnu izjavu mogla bi se dodati pojašnjenja na sljedeći način:

„Digitalni sadržaj ili digitalne usluge često se kombiniraju s pružanjem robe ili drugih usluga te se potrošaču nude u istom ugovoru koji sadrži različite elemente u paketu kao što su pružanje usluga digitalne televizije i kupnja elektroničke opreme ili pružanje usluga pristupa internetu. U takvim slučajevima ugovor između potrošača i dobavljača uključuje elemente ugovora o isporuci digitalnog sadržaja ili usluge, ali i elemente drugih vrsta ugovora, kao što su ugovori o prodaji robe ili usluga. Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati samo na elemente cjelokupnog ugovora koji se sastoje od isporuke digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga. Drugi elementi ugovora trebali bi biti uređeni pravilima koja su primjenjiva na te ugovore na temelju nacionalnog prava ili, ako je primjenjivo, pravilima nekog drugog akta Unije kojim se uređuju određeni sektor ili predmet. Isto tako, svaki učinak koji raskid dijela ugovora koji se odnosi na isporuku digitalnog sadržaja ili usluga može proizvesti na dijelove ugovora koji se odnose na druge elemente ugovora uređuje se nacionalnim pravom.“

8. **Pravo Unije o zaštiti osobnih podataka²⁷ primjenjuje se na sve osobne podatke obrađene u vezi s ugovorima iz stavka 1.²⁸**

²⁷ U uvodnim izjavama bit će navedeno da je pravo Unije o zaštiti osobnih podataka sveobuhvatan pravni sustav koji je širi od Uredbe (EU) 2016/679 (GDPR). Njime se obuhvaća nekoliko akata sekundarnog zakonodavstva (Uredba (EU) 2016/679 (GDPR), Direktiva 2002/58/EZ (e-privatnost), ali i, ponajprije, odredbe primarnog prava (članci 8. i 52. Povelje o temeljnim pravima, članak 16. UFEU-a).

²⁸ Daljnja objašnjenja bit će navedena u uvodnim izjavama što bi se moglo formulirati na sljedeći način:

„Pravom Unije pruža se sveobuhvatan okvir za zaštitu osobnih podataka. Taj se okvir primjenjuje na sve osobne podatke obrađene u vezi s ugovorima obuhvaćenima ovom Direktivom. Ovom se Direktivom osobito ne dovode u pitanje odredbe Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ. U slučaju proturječnosti između odredaba ove Direktive i prava Unije o zaštiti osobnih podataka potonje ima prvenstvo.

Stoga se osobni podaci prenose, prikupljaju i obrađuju samo u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2016/679 (GDPR) i Direktive o e-privatnosti (Direktive 2002/58/EZ) (upućivanje će se ažurirati nakon izmjena tog zakonodavstva koje su u tijeku).

Ovom se Direktivom ne uređuju uvjeti za zakonitu obradu osobnih podataka jer je to pitanje uređeno Uredbom (EU) 2016/679, osobito njezinim člankom 6. stavkom 1. Slijedom toga svaka obrada osobnih podataka u vezi s ugovorom koji je obuhvaćen područjem primjene ove Direktive zakonita je samo ako je u skladu s člankom 6 stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 u vezi s pravnim razlozima za obradu osobnih podataka.

Ako se obrada osobnih podataka temelji na privoli (članak 6. stavak 1. točka (a) Uredbe (EU) 2016/679), primjenjuju se specifične odredbe Uredbe (EU) 2016/679, uključujući uvjete je li privola bila dobrovoljna. Ovom se Direktivom ne bi trebalo uređivati valjanost dane privole ni posljedice njezina povlačenja.

GDPR također sadrži sveobuhvatna prava na brisanje podataka („pravo na zaborav“), prenosivost podataka i povrat podataka. Ovom se Direktivom ta prava ne dovode u pitanje. Ta se prava primjenjuju na sve podatke koje je potrošač dao dobavljaču ili koje je dobavljač prikupio u vezi s bilo kojim ugovorom obuhvaćenim područjem primjene ove Direktive i ako potrošač raskine ugovor u skladu s ovom Direktivom.”

^{29,30} **Ovom se Direktivom osobito ne dovode u pitanje odredbe Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ. U slučaju proturječnosti između odredaba ove Direktive i prava Unije o zaštiti osobnih podataka potonje ima prvenstvo.**

8.a Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje nacionalno pravo i pravo Unije o autorskom pravu i srodnim pravima.

9. (...) Ova Direktiva nema učinka **na mogućnost država članica da urede opće aspekte ugovornog prava**³¹ kao što su pravila o sastavljanju, valjanosti, ništavosti ili učincima ugovora, uključujući posljedice raskida ugovora u mjeri **u kojoj oni nisu uređeni ovom Direktivom**³², ili **pravo na naknadu štete.**

²⁹ Predlaže se da se uvodnim izjavama pojasni da se pravo potrošača da povuče privolu u pogledu GDPR-a nikako ne dovodi u pitanje i u potpunosti primjenjuje. Takva uvodna izjava mogla bi se formulirati na sljedeći način:

„U skladu s pravom Unije o zaštiti osobnih podataka, potrošač ima pravo na brisanje („pravo na zaborav“). To uključuje pravo potrošača da povuče privolu za obradu osobnih podataka koje je u potpunosti primjenjivo i u vezi s ugovorima obuhvaćenima ovom Direktivom. Pravom potrošača da raskine ugovor u skladu s ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje pravo potrošača da povuče svaku privolu za obradu svojih osobnih podataka u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.“

³⁰ Nadalje, u uvodnim izjavama moglo bi se pojasniti da se ovom Direktivom ne uređuju svi učinci koje bi povlačenje privole u skladu s općom uredbom o zaštiti podataka imalo na ugovor te da to pitanje ostaje u nadležnosti država članica:

„Ovom Direktivom ne bi trebalo uređivati posljedice za ugovore obuhvaćene ovom Direktivom ako potrošač povuče privolu za obradu svojih osobnih podataka. To ostaje u nadležnosti nacionalnog prava država članica.“

³¹ U uvodnim izjavama pojasnit će se da se ovom Direktivom ne utvrđuje **pravna narav ugovorâ** o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge i da pitanje o tome predstavljaju li ti ugovori, primjerice ugovor o prodaji, o uslugama, o najmu ili ugovor *sui generis*, podliježe nacionalnim pravima država članica.

³² U uvodnim izjavama dodat će se pojašnjenje da će nacionalnom pravu podlijezati uređivanje svih posljedica **neisporuke ili neusklađenosti** digitalnog sadržaja ili digitalne usluge s ugovorom koja je posljedica neke prepreke **izvan kontrole dobavljača** ili se od dobavljača nije moglo očekivati da izbjegne ili svlada prepreku ili njezine posljedice, kao što je viša sila.

Članak 4 .

Razina usklađivanja

Države članice ne smiju zadržavati ni uvoditi odredbe koje odstupaju od onih utvrđenih ovom Direktivom, uključujući i blaže ili strože odredbe kojima se osigurava različita razina zaštite potrošača.

Članak 5.

Isporučka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

1. (...) Dobavljač isporučuje digitalni sadržaj **ili digitalnu uslugu** potrošaču. Osim ako se ugovorne stranke ne dogovore drukčije, dobavljač **bez nepotrebne odgode** isporučuje digitalni sadržaj **ili digitalnu uslugu** nakon sklapanja ugovora.
2. **Smatra se da je dobavljač ispunio svoju obvezu u pogledu isporuke**³³ (...) ako
 - (a) **potrošač ili fizički ili virtualni uređaj**³⁴ **koji je potrošač za tu svrhu odabrao zaprimi digitalni sadržaj ili bilo koje sredstvo prikladno za pristup digitalnom sadržaju ili njegovo preuzimanje;**
 - (b) **digitalna usluga** postala je **dostupna** potrošaču ili **fizičkom ili virtualnom uređaju** koji je potrošač odabrao **u tu svrhu.**

³³ U uvodnim izjavama trebalo bi razjasniti da ako se razlozi nemogućnosti dobavljača da izvrši isporuku mogu pripisati potrošaču, dobavljač ne bi trebao biti odgovoran prema ovoj Direktivi, primjerice ako je razlog potrošačeva internetska veza.

³⁴ Dodati će se pojašnjenje u uvodne izjave koje bi se moglo formulirati na sljedeći način:

„Digitalni sadržaj do potrošača stiže na različite načine. Primjereno je utvrditi jednostavna i jasna pravila o načinima i vremenu za izvršenje glavne ugovorne obveze dobavljača, isporuke digitalnog sadržaja potrošaču. Budući da dobavljač u načelu nije odgovoran za postupanja ili propuste drugog subjekta koji upravlja fizičkim ili virtualnim uređajem, npr. elektroničkom platformom ili uređajem za pohranu podataka u oblaku, koje je potrošač odabrao za primanje ili pohranu digitalnog sadržaja, trebalo bi biti dovoljno da dobavljač digitalni sadržaj isporuči tom uređaju. Međutim, ne može se smatrati da je potrošač odabrao fizički ili virtualni uređaj ako je taj uređaj pod kontrolom dobavljača ili je ugovorno povezan s dobavljačem kao i ako je potrošač odabrao taj fizički ili virtualni uređaj za primanje digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, ali je to bio jedini izbor koji mu je dobavljač ponudio za primanje digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ili pristup njima. U tim slučajevima neisporuka digitalnog sadržaja ili nemogućnost ostvarivanja pristupa digitalnoj usluzi s pomoću tog uređaja u skladu s Direktivom podliježe istim pravnim lijekovima kao u slučaju da dobavljač nije isporučio digitalni sadržaj ili uslugu potrošaču. U pogledu vremena isporuke digitalni sadržaj trebalo bi isporučiti bez nepotrebne odgode, u skladu s tržišnom praksom i tehničkim mogućnostima te kako bi se osigurala određena doza fleksibilnosti, osim ako ugovorne strane odluče dogovoriti se drukčije kako bi se obuhvatili ostali modeli isporuke.“

Subjektivni zahtjevi u pogledu usklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

1. **Dobavljač potrošaču isporučuje digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu u skladu s ugovorom.**³⁵ **Kako bi bili u skladu s ugovorom, ako je primjenjivo, digitalni sadržaj ili digitalna usluga osobito:**
- (a) udovoljavaju **opisu**, količini i kvaliteti (...) te su funkcionalni, **kompatibilni**, interoperabilni i imaju druge (...) značajke³⁶(...) kako je propisano ugovorom³⁷;
 - (b) prikladni su za bilo koju posebnu namjenu za koju su potrebni potrošaču i o kojoj je potrošač obavijestio dobavljača te koju je dobavljač prihvatio u trenutku sklapanja ugovora;

³⁵ Ovom dodatnom rečenicom preuzima se filozofija članka 2. stavka 1. Direktive 1999/44/EZ kojom se izričito određuje obveza dobavljača.

³⁶ Daljnje **specifikacije kriterija usklađenosti i primjera** značajki digitalnog sadržaja ili usluge navest će se u uvodnoj izjavi koja bi se mogla formulirati na sljedeći način:

*„Digitalni sadržaj ili usluga trebali bi ispunjavati zahtjeve dogovorene između dobavljača i potrošača u ugovoru. Oni bi osobito trebali ispunjavati zahtjeve koji se odnose na opis, količinu, npr. broj glazbenih datoteka kojima se može pristupiti, kvalitetu, npr. rezoluciju slike, trajanje, npr. duljinu filma, jezik i verziju dogovorene u ugovoru. Oni bi trebali biti i sigurni, funkcionalni, **kompatibilni**, interoperabilni i imati druge značajke kao što su **učinkovitost**, pristupačnost i kontinuitet, **npr. jesu li sadržaj ili usluga neprekidni ili ne**, kako je propisano ugovorom.“*

³⁷ Nadalje, u uvodnim izjavama trebalo bi pojasniti kako slijedi da bi zahtjevi ugovora trebali uključivati **predugovorne informacije** koje čine integralni dio ugovora u skladu s Direktivom 2011/83/EU:

„Zahtjevi ugovora trebali bi uključivati one koji proizlaze iz predugovornih informacija koje čine sastavni dio ugovora u skladu s Direktivom 2011/83/EU.“

(c) Isporučuju se zajedno sa svim **dodacima**, uputama i servisom kako se zahtijeva ugovorom; i

(d) ažurirani su kako je utvrđeno ugovorom³⁸.

2. (...) ³⁹

3. (...) ⁴⁰

4. (...) ⁴¹.

5. (...) ⁴².

³⁸ U uvodnim izjavama moglo bi se dodati otprilike sljedeće objašnjenje:

„S obzirom na činjenicu da se digitalni sadržaj i usluge neprestano razvijaju, dobavljači se mogu dogovoriti s potrošačima da im pružaju ažuriranja i značajke kako oni postaju dostupni. Stoga bi se usklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge trebala procjenjivati u odnosu na to jesu li digitalni sadržaj ili usluga ažurirani na način koji je utvrđen u ugovoru. Nepostojanje ažuriranja koje je dogovoreno u ugovoru trebalo bi smatrati neusklađenošću digitalnog sadržaja ili usluge s ugovorom. Nadalje, neispravna ili nepotpuna ažuriranja trebalo bi također smatrati neusklađenošću digitalnog sadržaja ili usluge s ugovorom budući da bi to značilo da nisu napravljeni na način utvrđen u ugovoru.”

³⁹ Objektivni kriteriji za usklađenost premješteni su u zasebni članak (novi članak 6.a).

⁴⁰ Stavak 3. premješten je u članak 6.a stavak 3.a.

⁴¹ Stavak 4. premješten je u članak 6.a stavak 3.

⁴² Stavak 5. premješten je u članak 6.a stavak 4.

Članak 6.a

Objektivni zahtjevi u pogledu usklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

1. (...) Osim ispunjavanja svih zahtjeva u pogledu usklađenosti utvrđenih u ugovoru, digitalni sadržaj ili digitalna usluga moraju:
 - (a) biti prikladni za upotrebu u svrhe za koje bi se digitalni sadržaj ili digitalna usluga iste vrste obično koristili, uzimajući u obzir, gdje je primjenjivo, svako postojeće (...) nacionalno pravo i pravo Unije, tehničke standarde ili, ako takvih tehničkih standarda nema, primjenjive pravilnike ponašanja u specifičnom sektoru (...);
 - (b) biti u odgovarajućoj količini i imati karakteristike, funkcionalnost, kompatibilnost i druge značajke kao što su učinkovitost, pristupačnost, kontinuitet ili sigurnost, uključujući sigurnosna ažuriranja⁴³ koja su uobičajena za upotrebu digitalnog sadržaja ili digitalne usluge iste vrste i koje potrošač može razumno očekivati⁴⁴, uzimajući u obzir bilo koju javnu izjavu (...) dobavljača ili drugih osoba u prethodnim karikama lanca transakcija, osim ako dobavljač pokaže

⁴³ U uvodnoj izjavi dodatno će se pojasniti sigurnosna ažuriranja:

„Objektivna procjena usklađenosti trebala bi se temeljiti i na tome osigurava li dobavljač stalnu razinu sigurnog funkcioniranja digitalnog sadržaja ili usluge izdavanjem potrebnih sigurnosnih ažuriranja koje su uobičajene za digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu iste vrste kako bi rješavao nove sigurnosne prijetnje i slabe točke onoliko vremena koliko je to potrebno, uzimajući u obzir uvjete i prirodu ugovora. Primjerice, u slučaju digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga koje se isporučuju potrošačima na stalnoj osnovi tijekom određenog razdoblja ta se obveza nastavlja primjenjivati u razdoblju tijekom kojeg su digitalni sadržaj ili digitalna usluga raspoloživi ili dostupni potrošaču.“

⁴⁴ U uvodnim izjavama objasniti će se da „bi standarde razumnosti s obzirom na svako upućivanje u ovoj Direktivi na ono što se može razumno očekivati od osobe ili što osoba može razumno očekivati trebalo objektivno utvrditi, uzimajući u obzir prirodu i svrhu digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, okolnosti slučaja te načine uporabe i prakse uključenih strana. Posebno bi trebalo objektivno utvrditi razuman rok za usklađivanje digitalnog sadržaja s ugovorom, uzimajući u obzir prirodu neusklađenosti.“

- i. da se od njega nije očekivalo, a nije se ni moglo opravdano očekivati, da zna za dotičnu izjavu;
- ii. da je do trenutka sklapanja ugovora izjava ispravljena; **ili**
- iii. da ta izjava nije mogla utjecati na **odluku o nabavi digitalnog sadržaja ili digitalne usluge; i**

(c) biti dostavljeni zajedno sa svom opremom i uputama koje potrošač može razumno očekivati;

(d) biti usklađeni sa svakom pokusnom verzijom ili pregledom digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koju je dobavljač učinio dostupnima prije sklapanja ugovora (...);

(e) biti ažurirani koliko je to potrebno za funkcioniranje digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.

2. Ne postoji neusklađenost u smislu stavka 1. ako je, u trenutku sklapanja ugovora, potrošač bio specijalno obaviješten da određena značajka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge odstupa od zahtjeva usklađenosti navedenih u stavku 1. i ako je potrošač izričito i zasebno prihvatio to odstupanje pri sklapanju ugovora.⁴⁵

3.⁴⁶ Ako se strane ne dogovore drukčije, digitalni sadržaj ili digitalna usluga isporučuje se u skladu s najnovijom verzijom tog digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koja je bila dostupna u trenutku sklapanja ugovora.

⁴⁵ Uvodnom izjavom ta će se odredba dodatno pojasniti kako slijedi:

„Odstupanje od objektivnih zahtjeva u pogledu usklađenosti trebalo bi biti moguće samo ako je potrošač specijalno o tome obaviješten te je stoga bio svjestan ili nije mogao razumno bit nesvjestan odstupanja te potrošač to prihvaća zasebno u odnosu na druge izjave ili sporazume i to aktivnim i nedvojbenim postupkom. Oba ta uvjeta mogla bi se ispuniti primjerice označavanjem polja kvačicom ili aktiviranjem gumba ili sličnom funkcijom.”

⁴⁶ Članak 6. stavak 4. prijedloga Komisije.

- 3.a**⁴⁷ Ako je ugovorom utvrđeno da se digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** isporučuju tijekom određenog razdoblja, taj digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** usklađeni su (...) tijekom cijelog tog razdoblja.
- 4.**⁴⁸ **Da bi bili usklađeni**, (...) digitalnim sadržajem **ili digitalnom uslugom moraju** se ispuniti i zahtjevi iz članka 7.

Članak 7.

Integracija digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

Ako su digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** nepravilno integrirani u digitalno okruženje potrošača, svaka neusklađenost koja je posljedica nepravilne integracije smatra se neusklađenošću s **ugovorom** ako je:

- (a) integraciju digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge** obavio dobavljač ili je on bio odgovoran za integraciju; ili
- (b) integraciju digitalnog sadržaja ili **digitalne usluge** trebao obaviti potrošač te je do nepravilne integracije došlo zbog nedostataka⁴⁹ u uputama za integraciju, ako je te upute **dostavio dobavljač**.

⁴⁷ Članak 6. stavak 3. prijedloga Komisije.

⁴⁸ Članak 6. stavak 5. prijedloga Komisije.

⁴⁹ U uvodnim izjavama trebalo bi pojasniti da bi nepotpunost ili nedostatak jasnoće u uputama za instalaciju, koje bi za prosječnog potrošača bile zavaravajuće, trebalo smatrati „nedostacima”.

Članak 8.

Prava trećih osoba⁵⁰

1. (...) Digitalnim sadržajem **ili digitalnom uslugom ne smiju se kršiti** nikakva prava treće strane, **osobito prava** intelektualnog vlasništva, **čime se sprečava korištenje** digitalnim sadržajem **ili digitalnom uslugom** u skladu s člancima 6. i 6.a.
2. **Ako to takvog kršenja dođe, države članice osiguravaju da potrošač ima pravo na pravne lijekove u slučaju neusklađenosti iz članka 12., osim ako se nacionalnim pravom utvrđuje ništavost ili poništenje ugovora za isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge kao rezultat takvog kršenja.**

⁵⁰ Ovaj će članak biti dodatno pojašnjen u uvodnoj izjavi na sljedeći način:

„Digitalni sadržaj ili digitalna usluga trebali bi biti u skladu sa svim pravima treće strane, posebice onima temeljenima na intelektualnom vlasništvu, tako da se ne ometa upotreba digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u skladu s ugovorom. Kršenjem prava treće strane moglo bi se spriječiti potrošača da uživa u digitalnom sadržaju ili nekim njegovim značajkama, primjerice kada treća strana s pravom prisili dobavljača da ih prestane kršiti i da prestane nuditi dotični digitalni sadržaj. Pravni nedostaci posebno su važni za digitalni sadržaj koji sam po sebi podliježe pravima intelektualnog vlasništva. U slučaju kršenja prava treće strane ovom Direktivom ne bi se trebalo utjecati na nacionalna prava država članica kojima se uređuju ništavost ili poništenje ugovora, primjerice za kršenje zakonskog jamstva protiv deložacije.”

Članak 9.⁵¹

Odgovornost dobavljača

Dobavljač je odgovoran (...) za sljedeće:

- (a) svaku neisporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u skladu s člankom 5.;
- (b) svaku neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge
 - i. koja postoji u trenutku isporuke, ako je ugovorom predviđena jednokratna isporuka ili niz pojedinačnih jednokratnih isporuka;⁵² ili
 - ii. do koje dođe tijekom trajanja ugovora, ako je ugovorom predviđena kontinuirana isporuka tijekom određenog razdoblja (...).

Članak 9.a

Vremenska ograničenja

1. U slučajevima na koje se upućuje u članku 9. točki (b) podtočki i., ako je na temelju nacionalnog zakonodavstva dobavljač odgovoran samo za svaku neusklađenost koja postane očita unutar određenog razdoblja nakon isporuke, to razdoblje ne smije biti kraće od dvije godine od trenutka isporuke.

⁵¹ Molimo imajte na umu da su člancima 9. i 10. zamijenjena mjesta jer se činilo logičnijim pravilo o utvrđivanju odgovornosti dobavljača staviti prije pravila o teretu dokazivanja.

⁵² U uvodne izjave mogla bi se unijeti daljnja objašnjenja te bi se ona mogla formulirati na sljedeći način, uzimajući kao polazište uvodnu izjavu 34. prijedloga Komisije:

„Dobavljač bi potrošaču trebao odgovarati u slučaju neusklađenosti (...) i za svaku neisporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge. Budući da se digitalni sadržaj ili digitalne usluge mogu isporučivati potrošačima jednokratnom isporukom ili u više pojedinačnih jednokratnih isporuka ili kontinuirano tijekom određenog razdoblja, opravdano je da bi se vrijeme za utvrđivanje usklađenosti digitalnog sadržaja ili usluge trebalo odrediti u skladu s tim različitim trenucima isporuke.

Digitalni sadržaj može se isporučivati potrošačima jednokratnom isporukom, primjerice kada potrošači preuzmu e-knjigu i pohrane je na osobnom uređaju. Slično tome, isporuka se može sastojati od niza takvih pojedinačnih isporuka, primjerice kada potrošači svaki tjedan dobiju poveznicu za preuzimanje nove e-knjige.

2. **U slučajevima iz članka 9. točke (b) podtočke ii. dobavljač je prema članku 12. odgovoran ako se neusklađenost primijeti za vrijeme trajanja ugovora.**
3. **Ako su prema nacionalnom zakonodavstvu prava utvrđena člankom 12. podložna roku zastare, taj rok ne istječe prije isteka razdoblja od dvije godine:**
 - i. **u slučajevima iz članka 9. točke (b) podtočke i. od trenutka isporuke;**
 - ii. **u slučajevima iz članka 9. točke (b) podtočke ii. po isteku ugovora ili od trenutka kada potrošač primijeti ili se smatra da je primijetio neusklađenost, ovisno o tome koji se uvjet prije ispuni.**⁵³

*

Nastavak bilješke 52. s prethodne stranice:

Ova kategorija digitalnog sadržaja razlikuje se po tome što potrošači naknadno imaju mogućnost neograničena pristupa i upotrebe digitalnog sadržaja. U tim slučajevima usklađenost digitalnog sadržaja trebala bi se procijeniti u trenutku isporuke te bi stoga dobavljač trebao biti odgovoran samo za svaku neusklađenost koja postoji u trenutku jednokratne isporuke ili pojedinačne jednokratne isporuke.

Digitalni sadržaj ili digitalne usluge mogu se potrošačima isporučivati kontinuirano tijekom određenog razdoblja. Kontinuirana isporuka može se odnositi na slučajeve u kojima dobavljač stavi neku uslugu potrošačima na raspolaganje na određeno ili neodređeno vrijeme, poput dvogodišnjeg ugovora za pohranu podataka u oblaku ili stalnog članstva na platformi društvenih medija. Ova kategorija razlikuje se po tome što su digitalni sadržaj ili usluga na raspolaganju ili dostupni potrošačima samo tijekom trajanja ugovora na određeno vrijeme ili dok je ugovor na neodređeno vrijeme na snazi. Stoga je opravdano da je dobavljač u takvim slučajevima odgovoran samo za neusklađenost koja se pojavi tijekom tog razdoblja. Element kontinuirane isporuke ne bi nužno trebao uključivati dugoročnu isporuku. Slučajevi poput internetskog streaminga videozapisa trebali bi se smatrati kontinuiranom isporukom tijekom određenog razdoblja, bez obzira na stvarno trajanje audiovizualne datoteke. Slučajevi u kojima se posebni elementi digitalnog sadržaja ili usluge stavljaju na raspolaganje periodično ili u nekoliko navrata tijekom određenog razdoblja također bi se trebali smatrati kontinuiranom isporukom tijekom određenog razdoblja, primjerice kad je ugovorom utvrđeno da će se antivirusni softver automatski ažurirati svakog prvog dana u mjesecu tijekom jednogodišnjeg ugovornog razdoblja ili da dobavljač izdaje ažuriranja čim nove značajke digitalne igre postanu dostupne, a digitalni sadržaj ili usluga je na raspolaganju ili dostupna potrošačima samo tijekom trajanja ugovora na određeno vrijeme ili sve dok je ugovor na neodređeno vrijeme na snazi.”

⁵³ Dodati će se sljedeća uvodna izjava s pojašnjenjem:

„Države članice trebale bi i dalje imati slobodu utvrđivanja nacionalnih rokova zastare. Međutim, takvim se rokovima zastare potrošače ne bi trebalo spriječiti da ostvaruju svoja prava tijekom razdoblja u kojem je dobavljač odgovoran za neusklađenost. Iako se ovom Direktivom stoga ne bi trebalo usklađivati početak nacionalnih rokova zastare, trebalo bi se njome osigurati da takvi rokovi ne isteknu prije kraja razdoblja tijekom kojeg je dobavljač odgovoran za neusklađenost.”

Članak 10.

Teret dokazivanja

1. Teret dokazivanja u odnosu na to **jesu li digitalni sadržaj ili digitalna usluga isporučeni u skladu s člankom 5.** jest na dobavljaču.
 - 1.a U slučajevima na koje se upućuje u članku 9. točki (b) podtočki i. teret dokazivanja toga **jesu li isporučeni digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili usklađeni u trenutku isporuke jest na dobavljaču u slučaju neusklađenosti koja postane očita u razdoblju od jedne godine od trenutka isporuke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.**
 - 1.b U slučajevima na koje se upućuje u članku 9. točki (b) podtočki ii. teret dokazivanja toga **jesu li isporučeni digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili usklađeni tijekom trajanja ugovora jest na dobavljaču u slučaju neusklađenosti koja postane očita tijekom trajanja ugovora.**
2. Stavci 1.a i 1.b ne primjenjuju se ako dobavljač **dokaže** da digitalno okruženje potrošača nije kompatibilno s (...) tehničkim zahtjevima za digitalni sadržaj **ili digitalnu uslugu** te ako je dobavljač **na jasan i razumljiv način** obavijestio potrošača o tim zahtjevima prije sklapanja ugovora.
3. Potrošač surađuje s dobavljačem u mjeri u kojoj je to **razumno** moguće i nužno **kako bi se utvrdilo je li uzrok neusklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, u trenutku utvrđenom u članku 9. točki (b) podtočki i. ili ii., ako je primjenjivo,** digitalno okruženje potrošača. Obveza suradnje ograničava se na ona tehnički dostupna sredstva koja su najmanje nametljiva za potrošača. Ako potrošač ne surađuje, teret dokazivanja u pogledu toga je li **neusklađenost** postojala u trenutku navedenom **u članku 9. točki (b) podtočki i. ili ii., ako je primjenjivo,** jest na potrošaču.

Članak 11.

Pravni lijek u slučaju neisporuke

1. Ako dobavljač nije isporučio digitalni sadržaj **ili digitalnu uslugu** u skladu s člankom 5., **potrošač traži od dobavljača da mu isporuči digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu. Ako dobavljač nakon toga ne isporuči digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu bez odgode⁵⁴ ili unutar dodatnog razdoblja kako su se stranke izričito dogovorile**, potrošač ima pravo raskinuti ugovor (...).

2. **Stavak 1. se ne primjenjuje i potrošač ima pravo odmah raskinuti ugovor:**
 - (a) **ako su se potrošač i dobavljač sporazumjeli ili je jasno iz okolnosti sklapanja ugovora da je određeno vrijeme za isporuku ključno za potrošača, a dobavljač ne isporuči digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu do tog trenutka ili u tom trenutku; ili**
 - (b) **ako je dobavljač izjavio da neće isporučiti digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu ili je to iz okolnosti slučaja jasno.**

⁵⁴ Predlaže se u uvodnoj izjavi pojasniti da s obzirom na prirodu digitalnog sadržaja „bez nepotrebne odgode” u mnogim slučajevima može značiti „odmah”. Takva uvodna izjava mogla bi se formulirati na sljedeći način:

„Kada nakon neisporuke potrošač zatraži od dobavljača da isporuči digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu bez nepotrebne odgode, dobavljač bi trebao djelovati što je brže moguće. Budući da se digitalni sadržaj ili digitalna usluga isporučuju u digitalnom obliku, u većini slučajeva za isporuku nije potrebno dodatno vrijeme za stavljanje digitalnog sadržaja ili digitalne usluge na raspolaganje potrošaču. Stoga bi, u nekim slučajevima, dobavljač odmah trebao isporučiti digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu.”

Članak 12.

Pravni lijek u slučaju neusklađenosti

- 01. U slučaju neusklađenosti potrošač ima pravo da mu se digitalni sadržaj ili digitalna usluga usklade ili da mu se razmjerno snizi cijena, ili pak ima pravo raskinuti ugovor u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom.**
1. Potrošač ima pravo na usklađivanje digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge** (...) ⁵⁵, osim ako **bi to bilo** nemoguće ⁵⁶ ili ako **bi to stvorilo troškove za dobavljača koji bi bili** nerazmjerni, **uzimajući u obzir okolnosti u pojedinom slučaju, uključujući (...):**
- (a) vrijednost koju bi digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** imali da **neusklađenost ne** postoji; i
 - (b) značaj neusklađenosti (...).

⁵⁵ Zahtjev za „besplatnim” premješten je u stavak 2.

⁵⁶ Uvodnom izjavom pojasnit će se da se pojmom „nemogućnost” ne obuhvaća samo stvarna nemogućnost nego i situacije u kojima usklađivanje digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ne bi bilo moguće radi bilo kakvog pravnog razloga ili spriječenosti.

2. Dobavljač usklađuje digitalni sadržaj ili **digitalnu uslugu (...)** u skladu sa stavkom 1. u razumnom vremenskom roku⁵⁷ od trenutka kad je potrošač obavijestio dobavljača o neusklađenosti (...), **besplatno** i bez znatnih neugodnosti za potrošača, uzimajući u obzir prirodu **tog** digitalnog sadržaja ili **digitalne usluge** i svrhu za koju su potrošaču **taj** digitalni sadržaj ili **digitalna usluga** bili potrebni.⁵⁸
3. Potrošač ima pravo ili na **razmjerno** sniženje cijene **u skladu sa** stavkom 4., ako su digitalni sadržaj ili **digitalna usluga** isporučeni u zamjenu za plaćanje određene cijene, ili na **raskid** ugovora **u skladu sa** stavkom 5. (...) **u bilo kojem od sljedećih slučajeva:**
- (a) ako rješavanje neusklađenosti digitalnog sadržaja ili **digitalne usluge** nije moguće⁵⁹ ili je nerazmjerno **u skladu sa stavkom 1.**;
- (b) ako dobavljač nije **usklađio digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu u skladu sa** stavkom 2.;

⁵⁷ U uvodnoj izjavi moglo bi se razjasniti da potrošača i dobavljača ništa ne sprečava da se dogovore o razdoblju unutar kojeg će dobavljač uskladiti digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu.

⁵⁸ U uvodnoj izjavi (a ne člankom 3. stavkom 9.) trebalo bi razjasniti da države članice imaju mogućnost urediti pravo potrošača da uskrati plaćanje dok dobavljač ne uskladi digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu. U uvodnim izjavama trebalo bi se usto pojasniti da države članice imaju slobodu urediti moguće pravo dobavljača da zadrži svaki povrat iznosa potrošaču pri raskidu ugovora sve dok potrošač ne ispuni obvezu da vrati materijalni nosač podataka dobavljaču. Prijedlog teksta koji treba dodati u uvodnoj izjavi 10.:

„Države članice trebale bi i dalje imati slobodu uređivanja prava strana da uskrate provedbu svojih obveza ili njihov dio dok druga strana ne izvrši svoje obveze. Primjerice, države članice trebale bi imati slobodu urediti moguće pravo potrošača, u slučaju neusklađenosti, da uskrati plaćanje cijene ili njezina dijela, dok dobavljač ne uskladi digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu, ili moguće pravo dobavljača da zadrži svaki povrat iznosa potrošaču pri raskidu ugovora sve dok potrošač ne ispuni obvezu na temelju članka 13.b stavka 2. i vrati materijalni nosač podataka dobavljaču.”

⁵⁹ Vidjeti bilješku 56. o pojmu nemogućnosti na temelju članka 12. stavka 1.

- (ba) ako se neusklađenost pojavi unatoč pokušaju dobavljača da uskladi digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu;
- (c) ako je neusklađenost tako ozbiljna da je neposredno smanjenje cijene ili raskid ugovora opravdano;⁶⁰
- (d) ako je dobavljač izjavio ili ako je (...) iz okolnosti jasno da neće otkloniti neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u razumnom roku ili bez velikih neugodnosti po potrošača.

4.⁶¹ Sniženje cijene razmjerno je smanjenju vrijednosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koji su potrošaču isporučeni u odnosu na vrijednost koju bi digitalni sadržaj ili digitalna usluga imali da su usklađeni.

Ako je ugovorom utvrđeno da se digitalni sadržaj ili digitalna usluga isporučuju tijekom određenog razdoblja u zamjenu za određenu cijenu (...), sniženje cijene primjenjuje se na razdoblje tijekom kojeg digitalni sadržaj ili digitalna usluga nisu bili usklađeni.

⁶⁰ U uvodnim izjavama mogla bi se navesti daljnja objašnjenja i primjeri formulirani na sljedeći način:

„U određenim situacijama opravdano je da potrošač ima pravo na neposredno sniženje cijene ili raskid ugovora, na primjer u slučajevima u kojima se ne može očekivati da potrošač održi povjerenje u sposobnost dobavljača da uskladi digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu zbog ozbiljne prirode neusklađenosti, prethodnog propusta dobavljača da uspješno uskladi digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu ili ako je jasno da dobavljač neće otkloniti neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge. Primjerice, potrošač bi trebao imati pravo izravno zatražiti raskid ugovora ili sniženje cijene ako mu je isporučen antivirusni softver koji je sam zaražen virusima, što bi bio primjer takve ozbiljne neusklađenosti.”

⁶¹ Radi dodatnog pojašnjenja članka 12. stavka 4. u uvodne izjave mogla bi se uključiti objašnjenja formulirana na sljedeći način:

„U slučaju da potrošač ima pravo na sniženje cijene koju plaća za digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu koja se isporučuje tijekom određenog razdoblja, izračunom sniženja cijene trebalo bi uzeti u obzir smanjenje vrijednosti zbog neusklađenosti, kao i zbog vremena tijekom kojeg potrošač nije bio u mogućnosti koristiti se usklađenim digitalnim sadržajem ili digitalnom uslugom.”

5. Ako su digitalni sadržaj ili digitalna usluga isporučeni u zamjenu za određenu cijenu, potrošač **ima pravo** raskinuti ugovor samo ako neusklađenost **nije neznatna**. Teret dokazivanja da je neusklađenost **neznatna** jest na dobavljaču.

Članak 13.

Ostvarenje prava na raskid

Potrošač ostvaruje svoje pravo na raskid ugovora putem (...) **izjave dobavljaču u kojoj se navodi odluka potrošača o raskidu ugovora.**⁶²

(...)

⁶² Tekst stavka 1. inspiriran je jezikom iz članka 11. stavka 1. točke (b) CRD-a.

Članak 13.a

Obveze dobavljača u slučaju raskida

1. (...) **U slučaju raskida ugovora** dobavljač potrošaču nadoknađuje **sve iznose** koje je platio **na temelju ugovora.**

⁶³**Međutim, u slučajevima kada se ugovorom predviđa isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom nekog razdoblja, a digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili su usklađeni tijekom određenog razdoblja prije raskida ugovora, dobavljač potrošaču nadoknađuje samo razmjerni dio plaćene cijene koji odgovara razdoblju tijekom kojeg su digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili neusklađeni i svaki dio cijene koji je potrošač platio unaprijed za bilo koje preostalo razdoblje ugovora da on nije raskinut.**

2. **Kad je riječ o osobnim podacima potrošača, dobavljač je dužan pridržavati se mjerodavnih odredaba iz Uredbe (EU) 2016/679 (...).**

⁶³ Člankom 13.a stavkom 1. drugim podstavkom uređuje se pitanje djelomičnog povrata iznosa u slučaju raskida ugovora. Ne odnosi se samo na „kontinuiranu isporuku”, nego na sve slučajeve kada je digitalni sadržaj isporučen tijekom nekog razdoblja te bi potrošač stoga trebao dobiti samo djelomičan povrat iznosa ako digitalni sadržaj ili usluga nisu bili usklađeni samo tijekom dijelova tog razdoblja.

3. **Nadalje, dobavljač stavlja na raspolaganje⁶⁴ potrošaču bilo kakav digitalni sadržaj (...) koji je potrošač učitao ili stvorio prilikom upotrebe digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koje je dobavljač isporučio, dok god taj sadržaj ne predstavlja osobne podatke.**

Dobavljač nije dužan staviti na raspolaganje takav digitalni sadržaj koji je potrošač stvorio prilikom uporabe digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ako takav digitalni sadržaj koji je potrošač stvorio ima svrhu samo u kontekstu upotrebe digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koju je dobavljač isporučio, ili ako se odnosi isključivo na aktivnosti potrošača prilikom upotrebe digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koju je dobavljač isporučio, ili ako je agregiran s drugim podacima dobavljača i ne može se raščlaniti ili se može raščlaniti, ali samo uz nerazmjern napor.

Potrošač ima pravo **preuzeti takav digitalni sadržaj** besplatno, u razumnom roku i **strojno čitljivom** formatu koji se uobičajeno upotrebljava, a da ga dobavljač u tome ne **omet**a.

Dobavljač usto ne smije upotrebljavati bilo koji dio tog digitalnog sadržaja koji se prema ovom članku mora staviti potrošaču na raspolaganje, osim ako je konkretni sadržaj stvorilo više od jednog potrošača i drugi ga potrošači mogu upotrebljavati.

4. (...) Dobavljač može spriječiti potrošačevu daljnju upotrebu digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge**, konkretno tako da potrošaču onemogući daljnji pristup digitalnom sadržaju **ili digitalnoj usluzi** ili mu ugasi korisnički račun, ne dovodeći u pitanje stavak 3.

⁶⁴ U uvodnim izjavama mogli bi se navesti kao primjer mogući načini za stavljanje tih podataka na raspolaganje potrošaču, poput uspostave sučelja za razmjenu podataka.

Članak 13.b
Obveze potrošača u slučaju raskida

1. **Nakon raskida ugovora** potrošač se suzdržava od upotrebe **digitalnog sadržaja ili digitalne usluge i od** stavljanja tog sadržaja ili usluge na raspolaganje trećim stranama (...).
2. **Ako** je digitalni sadržaj isporučen na **materijalnom** nosaču podataka, potrošač, na zahtjev dobavljača, vraća **materijalni** nosač podataka dobavljaču bez nepotrebne odgode, na račun dobavljača, nakon primitka zahtjeva dobavljača. **Ako dobavljač odluči zatražiti povrat materijalnog nosača podataka, taj zahtjev podnosi u roku od 14 dana od dana kad je dobavljač obaviješten o odluci potrošača da raskine ugovor.**
3. Potrošač nije odgovoran za plaćanje upotrebe digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge** do koje je došlo u razdoblju prije raskida ugovora **tijekom kojeg su digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili neusklađeni.**

Članak 13.c⁶⁵

Rokovi i načini povrata iznosa koji obavlja dobavljač

1. Svaki povrat iznosa dobavljača potrošaču u skladu s člankom 12. stavkom 4. ili člankom 13.b stavkom 1. zbog sniženja cijene ili raskida ugovora obavlja se bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju **u roku od 14 dana od dana kad je dobavljač obaviješten o odluci potrošača da se pozove na svoje pravo na sniženje cijene ili na svoje pravo na raskid ugovora.**

⁶⁵ U novom članku 13.c spajaju se u jedan zaseban članak odredbe o rokovima i načinima povrata iznosa koji obavlja dobavljač, koji su prethodno bili sadržani u članku 12. stavku 4. i članku 13.a stavku 1.

2. **Dobavljač obavlja povrat iznosa istim sredstvom plaćanja koje je potrošač upotrijebio pri plaćanju digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, osim ako potrošač izrijeckom pristane na drugačiji način povrata i pod uvjetom da potrošač ne snosi nikakve naknade zbog tog povrata.**
3. **Dobavljač potrošaču ne smije nametati plaćanje bilo kakve naknade na račun povrata.**

Članak 14.

(...)⁶⁶

⁶⁶ U skladu s točkama 15. i 16. „Političkih smjernica” iz lipnja 2016. (dok. 9768/16) članak 14. je izbrisan.

Predloženo je da se u uvodne izjave unese pojašnjenje o tome da se naknada štete prepušta nacionalnom pravu. Takvo pojašnjenje moglo bi se formulirati na sljedeći način:

„Direktivom se ne uređuje svako pravo na naknadu štete koja je potrošaču nanescna zbog neusklađenosti digitalnog sadržaja ili uređaja s ugovorom ili zbog neisporuke digitalnog sadržaja. Direktivom se stoga ne bi trebalo utjecati na mogućnost da države članice donesu ili zadrže pravila o pravu na naknadu štete na temelju svojih nacionalnih prava.”

Članak 15.

Izmjene digitalnog sadržaja ili digitalne usluge⁶⁷

1. Ako je ugovorom **utvrđeno** da su digitalni sadržaj ili digitalna usluga **potrošaču dostupni tijekom određenog razdoblja (...)**, dobavljaču je **dopušteno izmijeniti (...)** digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu isporučenu potrošaču (...) ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

⁶⁷ Uzimajući za osnovu uvodnu izjavu 45. prijedloga Komisije, dodatna pojašnjenja mogla bi se u uvodnim izjavama navesti na sljedeći način:

„Ovom Direktivom trebale bi se obuhvatiti i izmjene, poput ažuriranja i nadogradnji, koje dobavljači provode na digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi koji su dostupni potrošaču tijekom nekog razdoblja na temelju postojećeg ugovora. Uzimajući u obzir činjenicu da se digitalni sadržaj i digitalne usluge brzo razvijaju, takva ažuriranja, nadogradnje ili slične izmjene mogu biti potrebne i često idu u korist potrošača. Neke od tih izmjena mogu se ugovorom utvrditi kao nadogradnje, čineći tako dio ugovorne obveze. Druge izmjene mogu biti potrebne radi ispunjenja objektivnih zahtjeva u pogledu usklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge kako je utvrđeno u ovoj Direktivi. No na druge izmjene, koje se mogu predvidjeti u trenutku sklapanja ugovora, potrošač bi trebao izričito pristati pri sklapanju ugovora.

Osim tih izmjena čiji je cilj održanje usklađenosti, dobavljaču bi trebalo dopustiti da pod određenim uvjetima izmijeni značajke digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga pod uvjetom da je u ugovoru naveden valjan razlog za takvu izmjenu. Takvi valjani razlozi mogli bi obuhvaćati slučajeve kada je izmjena potrebna radi prilagodbe digitalnog sadržaja novom tehničkom okružju ili porastu broja korisnika ili zbog drugih važnih operativnih razloga.

Kako bi se uspostavila ravnoteža između potrošačkih i poslovnih interesa, takvu mogućnost dobavljača trebalo bi popratiti pravom potrošača na raskid ugovora u slučaju da te izmjene negativno utječu na upotrebu digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ili na pristup njima na način koji nije samo neznatan. Trebalo bi objektivno utvrditi u kojoj bi mjeri izmjene negativno utjecale na potrošačevu upotrebu digitalnog sadržaja ili digitalne usluge ili pristup njima, uzimajući u obzir prirodu i svrhu digitalnog sadržaja ili digitalne usluge te kvalitetu, funkcionalnost, interoperabilnost i druge glavne značajke koje su uobičajene za digitalni sadržaj ili uslugu iste vrste. Međutim, pravila koja se odnose na takva ažuriranja, nadogradnje ili slične izmjene ne bi se trebala odnositi na situacije u kojima primjerice, kao posljedica distribucije nove verzije digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, strane sklope novi ugovor o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.”

- (a) ugovorom je to **dopušteno** te se u njemu navodi valjan razlog za tu izmjenu i
- (b) **izmjena je napravljena bez dodatnih troškova za potrošača i**
- (c) potrošač je **na jasan i razumljiv način obaviješten** o izmjeni, **pod uvjetom da je u slučajevima iz članka 2. potrošač razumno unaprijed na trajnom nosaču podataka obaviješten o značajkama i trenutku izmjene te o svojem pravu na raskid ugovora u skladu sa stavcima 2. i 3. ili, ako je to primjenjivo, o mogućnosti da se digitalni sadržaj ili digitalna usluga zadrže bez izmjena u skladu sa stavkom 5.**

(...)

2. Potrošač **ima pravo iskoristiti pravo na raskid ugovora (...) ako se izmjenom negativno utječe na njegov pristup digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi ili korištenje njima, osim ako takav negativan utjecaj nije neznatan.**⁶⁸
3. **Potrošač ima pravo iskoristiti pravo na raskid ugovora u skladu sa stavkom 2. bez dodatnih troškova i u roku od najmanje 30 dana od dana na koji je obaviješten u skladu sa stavkom 1. točkom (c). Pravo na raskid ugovora istječe najranije 14 dana od dana podnošenja zahtjeva za izmjenu. (...)**

⁶⁸ Daljnja objašnjenja odnosa članaka 15. i 12. mogla bi biti navedena u uvodnoj izjavi na sljedeći način:

„Ako takva izmjena negativno utječe na potrošačev pristup digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi ili korištenje njima, potrošač bi na temelju takve izmjene trebao imati pravo na raskid ugovora bez ikakvog troška. Ako uvjeti iz članka 15. stavka 1. nisu zadovoljeni, ne dovode se u pitanje prava potrošača u vezi s usklađivanjem digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, sniženjem cijene ili raskidom ugovora kako je predviđeno člankom 12. Slično tome, ako nakon izmjene dođe do neusklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koja nije uzrokovana tom izmjenom, potrošač bi i dalje trebao imati pravo na korištenje pravnim lijekovima u slučaju neusklađenosti u vezi s tim digitalnim sadržajem ili digitalnom uslugom kako je predviđeno člankom 12.“

4. **Ako potrošač raskine ugovor u skladu sa stavcima 2. i 3. (...), dobavljač nadoknađuje potrošaču samo razmjerni dio plaćene cijene koji odgovara razdoblju nakon izmjene digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.**
5. **Stavci od 2. do 4. ne primjenjuju se ako je dobavljač omogućio potrošaču da bez dodatnih troškova zadrži digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu bez izmjena, a potrošač je to prihvatio, te ako su digitalni sadržaj ili digitalna usluga i dalje usklađeni.**

Članak 16.

Pravo na raskid dugoročnih ugovora za isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

1. Ako je ugovorom predviđena isporuka digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge na određeni rok⁶⁹ dulji od 12** mjeseci (...), potrošač ima pravo besplatno raskinuti taj ugovor u svakom trenutku nakon isteka roka od 12 mjeseci.⁷⁰

⁶⁹ U uvodnim izjavama bit će pojašnjeno da se članak 16. primjenjuje samo na ugovore na određeno vrijeme s trajanjem duljim od 12 mjeseci i da se njime ne utječe na nacionalna pravila o raskidu ugovorâ na neodređeno vrijeme. Nadalje, u uvodnim izjavama bit će pojašnjeno da države članice i dalje imaju slobodu utvrđivanja uvjeta u kojima se ugovor na određeno vrijeme može prešutno obnoviti i uvjeta u kojima se takvo prešutno obnavljanje može smatrati nastavkom početnog ugovornog razdoblja.

⁷⁰ U uvodnim izjavama moglo bi se razjasniti da se ovom Direktivom ne bi trebalo utjecati na bilo kakva prava potrošača na raskid ugovora povezanog s digitalnim sadržajem ili digitalnom uslugom tijekom postupka prilagodbe dugova kako je predviđen nacionalnim pravom.

2. Potrošač ostvaruje pravo na raskid ugovora **u skladu s člankom 13. Potrošač obavještuje o raskidu najmanje 30 dana prije nego što raskid stupi na snagu.**
- 3.⁷¹ Ako potrošač raskine ugovor u skladu s ovim člankom, **na odgovarajući način primjenjuju se članci 13.a, 13.b i 13.c. (...)**
4. Ako se digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** isporučuju u zamjenu za plaćanje određene cijene, potrošač i dalje odgovara za plaćanje dijela cijene isporučenog digitalnog sadržaja **ili digitalne usluge** koji se odnosi na razdoblje koje je proteklo do stupanja na snagu raskida ugovora. **Dobavljač potrošaču nadoknađuje samo razmjerni dio plaćene cijene koji se odnosi na razdoblje nakon raskida ugovora.**

Članak 17.

Pravo na pravnu zaštitu

Ako dobavljač odgovara potrošaču zato što digitalni sadržaj **ili digitalna usluga** nisu isporučeni ili zbog neusklađenosti s ugovorom zbog postupanja ili propusta određene osobe u **prethodnim** karikama u lancu transakcija, dobavljač ima pravo na pravni lijek protiv odgovorne osobe ili odgovornih osoba u nizu transakcija. Osoba protiv koje dobavljač može tražiti pravo na pravni lijek te odgovarajući postupci i uvjeti ostvarenja tog prava utvrđuju se nacionalnim pravom.

⁷¹ Zamijenjena su mjesta stavcima 3. i 4.

Članak 18.

Provedba

1. Države članice osiguravaju postojanje prikladnih i djelotvornih sredstava za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom.
2. U sredstva navedena u stavku 1. uključene su odredbe u skladu s kojima jedno od tijela navedenih u nastavku ili više njih, kako je utvrđeno nacionalnim pravom, mogu na temelju nacionalnog prava poduzeti mjere pred sudovima ili nadležnim upravnim tijelima kako bi se osigurala primjena nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva:
 - (a) javna tijela ili njihovi predstavnici;
 - (b) organizacije potrošača koje imaju legitiman interes za zaštitu potrošača;
 - (c) profesionalne organizacije s legitimnim interesom za djelovanje.

Članak 19.

Prisilna narav

1. Ako nije drukčije predviđeno ovom Direktivom, sve ugovorne odredbe kojima se, na štetu potrošača, isključuje primjena nacionalnih mjera kojima se prenosi ova Direktiva, odstupa od njih ili izmjenjuju njihovi učinci prije no što potrošač obavijesti dobavljača o **neisporuci ili** neusklađenosti s ugovorom **ili prije no što dobavljač obavijesti potrošača o izmjenama digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u skladu s člankom 15.** nisu obvezujuće za potrošača.
2. **Ovom Direktivom dobavljače se ne sprečava da potrošačima ponude ugovorna rješenja koja nadilaze okvir zaštite predviđen ovom Direktivom.**⁷²

⁷² Novim stavkom 2. preuzima se odredba iz članka 3. stavka 6. CRD-a (u kojem je to pojašnjenje utvrđeno u odredbi o području primjene).

Članak 20.

Izmjene Direktive 1999/44/EZ, Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ

1. U članku 1. stavku 2. Direktive 1999/44/EZ točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) roba široke potrošnje: znači svaki opipljivi (materijalni) prenosivi predmet, osim:

- robe koja se prodaje putem prisilnog izvršenja sudskog naloga ili na drugi način prema zakonskom ovlaštenju,*
- vode i plina kada nisu pakirani za prodaju u točno određenom volumenu ili količini,*
- električne energije,*
- materijalnog nosača podataka u koji je ugrađen digitalni sadržaj, ako je rabljen isključivo kao nosač digitalnog sadržaja do potrošača kako se navodi u Direktivi (EU) N/XXX⁷³.”*

2. U Prilogu Uredbi (EZ) br. 2006/2004 dodaje se sljedeća točka:

„21. Direktiva (EU) N/XXX Europskog parlamenta i Vijeća od XX/XX/201X o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja (SL ...)”

3. U Prilogu I. Direktivi 2009/22/EZ dodaje se sljedeća točka:

„16. Direktiva (EU) N/XXX Europskog parlamenta i Vijeća od XX/XX/201X o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja (SL ...)”

⁷³ Direktiva (EU) N/XXX Europskog parlamenta i Vijeća od o određenim aspektima ugovorâ o isporuci digitalnog sadržaja (SL ...)

Članak 21.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do *[datum (prvi dan u mjesecu) dvije godine nakon stupanja na snagu]*.
- 1.a One te mjere primjenjuju od [6 mjeseci nakon datuma prenošenja u skladu sa stavkom 1.]**
2. Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se uz njih takvo upućivanje navodi. Države članice određuju načine tog upućivanja.
3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se ova Direktiva odnosi.

Članak 22.

Preispitivanje

Komisija najkasnije *[datum pet godina nakon stupanja na snagu]* preispituje primjenu ove Direktive te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Izvješćem se ispituje, među ostalim, mogućnost usklađivanja pravila koja se primjenjuju na ugovore o isporuci digitalnog sadržaja **ili digitalnih usluga (...)**, osim onih obuhvaćenih ovom Direktivom (...), **uključujući moguću primjenu Direktive na ugrađeni digitalni sadržaj.**

Članak 23.
Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 24.
Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu
